

Partenes vedtakelse av Norsk Standard – en nødvendighet for dens anvendelse

av advokat Thor Johan K. Larsen

Ved inngåelse av kontrakter i profesjonelle entrepriseforhold, uansett partskonstellasjonen, er det svært viktig at partene har et bevisst forhold til hvilke regler eller avtalevilkår som skal gjelde dem imellom. Ønsker partene at den relevante standardavtalen fra Norsk Standard skal gjelde, må partene vedta dette. Alternativt kan partene vedta at enkelte avtaleklausuler i en bestemt standardavtale skal gjelde for avtaleforholdet. Det er dermed ikke gitt at den standardavtale som er utarbeidet for den aktuelle entrepriseform gjelder for avtaleforholdet.

Det er en utbredt misforståelse, særlig blant mindre entreprenører og byggherrer, at den standardavtale som normalt gjelder for en aktuell type entrepris uansett gjelder om standarden er vedtatt eller ikke. Typisk er at en hovedentreprenør legger til grunn at NS 8405 eller NS 8406 automatisk gjelder i avtaleforholdet med byggherre, uavhengig vedtagelse eller ikke.

Selv om de ulike standardene i stor grad gir uttrykk for alminnelige entrepriserettslige regler, er det likevel klart at standarden ikke fungerer som en lov partene kan henvise til. Standardene har en rekke bestemmelser, som ikke er i samsvar med de alminnelige entrepriserettslige regler. Det kan derfor ikke legges til grunn at den aktuelle standarden gjelder, om partene ikke uttrykkelig har besluttet dens anvendelse. Med andre ord; er standarden ikke vedtatt, må spørsmål eller problemer som oppstår, løses etter alminnelig entrepriserettslige regler.

Når det gjelder selve vedtakelsen er det imidlertid lite som skal til for at en standard skal anses for å være gjeldende i avtaleforholdet mellom partene, jf. Rt. 1991 s. 773. I denne kjennelsen uttalte Høyesteretts kjæremålsutvalg:

”Det må som utgangspunkt antas at det er tilstrekkelig til å oppfylle skriftlighetskravet i tvistemålsloven § 452 annet ledd at det i partenes avtale er vist til standardvilkår som inneholder en voldgiftsklausul. Ved den nærmere vurdering av om voldgift er gyldig vedtatt, må det bl.a. legges vekt på hvordan avtalen er inngått, partenes stilling og standardvilkårenes utbredelse.”

Refererer partene kun til enkelte klausuler i den aktuelle standard, er det heller ikke gitt at hele standarden vil gjelde. Dette beror på alminnelig avtaletolkning, hvor formuleringer, partenes forutsetninger, tidligere avtalepraksis og så videre, må tillegges vekt.